

Шепелєва Олена

старший викладач
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-4260-0840
shepelevaolena@ukr.net

Лободзінська Катерина

Студентка факультету лінгвістики
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Київ, Україна
katelobodzinska@gmail.com

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ СТВОРЕННЯ НАРАТИВНОЇ НАПРУГИ В АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЖАХІВ

Стаття присвячена комплексному аналізу специфіки перекладу лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги в англomовній літературі жахів. Засоби створення наративної напруги у літературі жахів є однією з актуальних тем для лінгвістичних досліджень, оскільки література жахів стає все більш популярною. Метою статті є виявлення та аналіз специфіки перекладу лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги в англomовній літературі жахів. У роботі зосереджено увагу на стилістичному забарвленні англomовного художнього наративу жанру жахів, на основі чого було проведено аналіз лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги та специфіки їх перекладу українською мовою. Рівень наративної напруги у літературі жахів напряму залежить від детальності портретних характеристик образів персонажів, емоційної складової та специфіки хронотопу. Матеріалом дослідження слугував роман жанру жахів «Воно» американського письменника Стівена Кінга та його український переклад. Дослідження виявило широкий спектр лінгвостилістичних засобів на різних рівнях мови, які допомагають створити наративну напругу в тексті жанру жахів, що сприяє появі у читачів інтересу до наративу та виникненню у них спектру емоцій.

У розвідці розглянуто приклади використання лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги у творі жанру жахів та проаналізовано специфіку їх перекладу українською мовою. Для створення наративної напруги письменники літератури жахів використовують нагромадження лінгвостилістичних засобів, які викликають у читачів емоції страху, тривоги, огиди, співчуття і перед перекладачем стоїть задача перекласти їх так, щоб зберегти стилістичні й експресивні особливості художнього тексту.

Наголошено, що основна задача перекладача полягає у цілісній та точній передачі змісту оригіналу засобами іншої мови, за умов збереження його стилістичних та експресивних особливостей.

Ключові слова: наративна напруга; література жахів; лінгвостилістичні засоби створення наративної напруги; переклад; лінгвостилістичні засоби.

1. ВСТУП

Однією з основних проблем перекладу художнього тексту жанру жахів є відтворення лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги із збереженням їх емоційної цінності, щоб повністю відтворити ідейно-художній зміст авторського бачення. Зрозуміло, що існує безліч відмінностей між мовами оригіналу та перекладу, що змушує перекладачів вдаватися до певних перекладацьких трансформацій, щоб зберегти особливу здатність твору жанру жахів хвилювати, викликати інтерес до подальшого розвитку подій та пробуджувати спектр емоцій у читача.

Актуальність статті зумовлена інтересом до літератури жахів та відповідно її популярністю, що, в свою чергу, зумовлює необхідність дослідження специфіки перекладу українською мовою лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги в англомовних творах жанру жахів.

Метою статті є виявлення та аналіз специфіки перекладу лінгвостилістичних засобів створення наративної напруги в англомовній літературі жахів.

2. МЕТОДИ

Для проведення дослідження було використано низку різноманітних методів: *гіпотетико-делуктивний метод*, за допомогою якого ми здійснювали добір фактичного матеріалу; *метод вибірки* для відбору мовних одиниць аналізу з матеріалу дослідження; *лінгвостилістичний метод* за допомогою якого було виділено лінгвостилістичні засоби в творах оригіналу та перекладу; *перекладознавчо-зіставний метод*, що був використаний під час порівняння тексту оригіналу та перекладу, і за допомогою якого було виявлено труднощі, з якими довелося стикнутися перекладачеві. Також було використано *дескриптивний метод* за допомогою якого описано результати дослідження.

3. РЕЗУЛЬТАТИ

Рівень наративної напруги у літературі жахів напряму залежить від детальності портретних характеристик образів персонажів, емоційної складової та специфіки хронотопу. Основна задача перекладача полягає у цілісній та точній передачі змісту оригіналу засобами іншої мови, за умов збереження його стилістичних та експресивних особливостей (Рецкер, 2006). Тому ми розглянемо особливості перекладу українською мовою лінгвостилістичних засобів створення портретних характеристик образів, емотивного поля та зображення хронотопу в культовому хорорі американського письменника Стівена Кінга.

3.1 Лінгвостилістичні засоби створення наративної напруги за допомогою портретних характеристик образів та специфіка їх перекладу

Знаковим твором як у творчості Стівена Кінга, так і в літературі загалом є роман «Воно», в якому письменник висвітлює такі важливі теми як: расизм, боротьба зі страхами, расизм, насильство, вплив дитячих травм на доросле життя та сила командного духу.

Події твору розгортаються у вигаданому містечку Деррі в штаті Мен, у якому живе містичне, жорстоке створіння, що пожирає дітей. Улітку 1958 року одинадцятирічні Білл Денбро, менший брат якого зник за рік до цього, Майк Хенлон, Бен Хенском, Едді Каспбрак, Беверлі Марш, Річі Тозіер і Стен Урис зустрічаються із цим монстром, який має здатність приймати вигляд їхніх найбільших страхів. Діти вирішують об'єднатися у «Клуб Невдах» та самостійно вистежити і знищити чудовисько, яке вони називають «Воно». Розглянемо як письменник використовує лінгвостилістичний засіб персоніфікацію для детального моторошного опису монстра Воно: *It was the smell of something for which he had no name: the smell of It, crouched and lurking and ready to spring. A creature which would eat anything but which was especially hungry for boymeat* (King, 1986). *То був запах, для якого в нього не було назви: так пахло Воно, причаєне в засідці, готове плигнути. Створіння, ладне пожерти будь-що, але особливо ласе до хлопчачого м'яса* (Кінг, 2015).

Спостерігаємо, як автор перекладу лексему *creature* відтворює як «створіння», тобто нейтралізує значення. Такий спосіб відтворення дещо зменшує прагматичний ефект сказаного, тому, на нашу думку, варто було підібрати лексему українською мовою з негативною емоцією, що б сприяло появі таких емоцій як тривога та страх у читача.

Лексична одиниця «boymeat» відтворена за допомогою калькування як «хлопчаче м'ясе». Такий спосіб відтворення стилістичного засобу ми вважаємо дуже вдалим, оскільки автору перекладу вдається зберегти атмосферу жаху та викликати у читача необхідну реакцію.

Наступний приклад застосування ряду лінгвостилістичних засобів у процесі опису

Воно, що сприяє створенню наративної напруги у романі: *'They float,' the thing in the drain crooned in a clotted, chuckling voice. It held George's arm in its thick and wormy grip, it pulled George toward that terrible darkness where the water rushed and roared and bellowed as it bore its cargo of storm debris toward the sea* (King, 1986). Вони злинають, – замуликало створіння здушеним, глузливим голосом. Воно тримало руку Джорджа тугою хваткою гнучкого, як черв, мацака, воно зтягувало Джорджа в ту жахливу темряву, де нуртувала, і ревіла, і гарчала вода, несучи свій вантаж буревійного мотлоху аж ген до моря (Кінг, 2015).

У вищенаведеному прикладі спостерігаємо використання метафори *the thing in the drain*, яку автор перекладу відтворює за допомогою опущення, проте водночас надає стилістичного забарвлення лексемі *thing*. Для опису жахливого зовнішнього вигляду монстра, Кінг використовує епітети, для відтворення яких автор перекладу вдається до порівняння, що підсилює стилістичне забарвлення образу. Персоніфікацію, доповнену полісиндетоном *water rushed and roared and bellowed*, перекладач відтворює за допомогою конкретизації, що підсилює значення стилістичного засобу та впливає на уяву читача.

Спостерігаємо, як Кінг (King, 1986) використовує також лінгвостилістичний засіб на фонетичному рівні, а саме ономапоєю та низку інших засобів на лексичному рівні:

So he walked down the four steps to the cellar shelf, his heart a warm, beating hammer in his throat, the hair on the nape of his neck standing at attention, his eyes hot, his hands cold, sure that at any moment the cellar door would swing shut on its own, closing off the white light falling through the kitchen windows, and then he would hear It, something worse than all the Commies and murderers in the world, worse than the Japs, worse than Attila the Hun, worse than the somethings in a million horror movies. It, growling deeply – he would hear the growl in those lunatic seconds before it pounced on him and unzipped his guts.

Отже, він зробив чотири кроки до підвальної полиці, **серце гарячіє, воно наче молотком б'є йому в горлі, волосся на потилиці насторожено наїжачене, очі гарячі, долони холодні**, Джордж упевнений, що в будь-яку мить підвальні двері гойднуться і затріснуть самі собою, відрізавши його геть від того білого світла, що падає крізь кухонні вікна, і тоді він почує Воно, **оте щось, гірше за всіх коммі та вбивць у цілому світі, гірше за япошок, гірше за Аттілу Гуна, гірше за все те, що показують у мільйонах фільмів жахів**. Воно, яке утробно **гарчить**, – Джордж почує те **гарчання** в безумні секунди за мить до того, як воно плигне на нього й випатрає йому нутроці (Кінг, 2015).

У цьому прикладі С. Кінг описує емоційний стан головного героя – хлопчика Білла, який спускається у моторошний підвал. Спочатку ми спостерігаємо використання метафори: автор порівнює серце Білла з молотком, яке б'ється безперестанку через те, що хлопчик дуже стривожений та наляканий *his heart a warm, beating hammer*. Автор перекладу вдається до описового перекладу, тобто пояснює чому серце є молотком, що, на наш погляд, ще яскравіше передає прагматичний ефект засобу. Як результат, уже на початку опису психологічного портрету Білла читач починає співпереживати хлопчику та відчувати тривогу і страх разом з героєм. Далі автор використовує оксиморон – *his eyes hot, his hands cold*, щоб відобразити психоемоційний стан героя. Такий контраст показує, що переживання хлопця настільки сильні, що його тіло теж починає реагувати – *очі гарячі, долони холодні*. Автор перекладу вдається до дослівного перекладу, тобто використовує стилістичний відповідник, щоб передати читачеві рівень тривоги та страху героя.

Для опису монстра Воно автор використовує нагромадження алюзій: Воно страшніше, ніж комуністи (the Commies), японці (the Japs) та Аттіла Гун. Кінг використовує саме ці алюзії для відображення страху, адже це пов'язано із страшними подіями, які відбулися в США. Комунізм страшний, адже американці усвідомили яку загрозу він несе, адже саме через цю ідеологію посилювалося масове насильство та постійні вбивства в Росії під час Громадянської війни. Японія теж лякає американців, оскільки Сполучені Штати Америки вступили в Другу світову війну після нападу Японії на Перл-Гарбор, в результаті чого мільйони людей загинула та тисячі були забрані у полон. Аттіла – це каган (великий хан) гунів, жорстокий варвар, який прагнув завоювати весь світ. Порівнюючи монстра Воно з

цими трьома загрозами, С. Кінг намагається пояснити наскільки небезпечна ця надприродна істота, що навіює страх на читача та підвищує рівень наративної напруги у романі. Автор перекладу вдається до транскодування для відтворення *the Commies* – *комі*, що, на наш погляд, може заплутати читача, оскільки такий еквівалент в Україні рідко використовується у повсякденному житті. *The Japs* було відтворено за допомогою стилістичного прийому мейозису (применшення) – *япошки*, що є доречним, оскільки передає зневажливість висловлену в оригіналі. Відтворюючи алюзію на Аттілу, автор перекладу, окрім транслітерації використовує перекладацький коментар. На наш погляд, такі коментарі слід було застосувати до усіх алюзій, щоб пояснити україномовній аудиторії хто це такі, адже не всім відомі історичні події США.

У вищенаведеному прикладі, окрім оксиморону, метафори та алюзій, Кінг використовує ще й гіперболу. Автор підкреслює, що монстр страшніший, *ніж мільйон фільмів жахів million horror movies*, що явно є перебільшенням, яке письменник використав для посилення страху. З цією ж метою Кінг використовує ономатопею *growl*, тобто імітує звук гарчання собаки, яке видає чудовисько. Автор перекладу відтворює ці стилістичні засоби за допомогою дослівного перекладу та функціонального відповідника.

Для опису психологічного портрету героя, окрім риторичних питань, на синтаксичному рівні автор застосовує апосіопезу: *George snatched it and ran up the stairs as fast as he could, suddenly aware that his shirt tail was out and suddenly sure that his shirrtail would be his undoing: the thing in the cellar would allow him to get almost all the way out, and then it would grab the tail of his shirt and snatch him back and ...* (King, 1986). *Ухопивши її, Джордж якомога швидше кинувся вгору по сходах, раптом усвідомивши, що в нього ззаду метляються не заправлені в штани поли сорочки, раптом упевнений, що ці поли сорочки призведуть його до поразки: те створіння в підвалі дозволить йому піднятися майже до верха, а потім ухопить за поли сорочки й засмикне його назад, і тоді...* (Кінг, 2015).

Апосіопеза відіграє важливу роль у створенні наративної напруги у творі, адже використовуючи її автор обриває висловлювання у найнеочікуванішому місці, що дуже інтригує читача та підвищує рівень інтересу до розвитку подальших подій. У вищенаведеному прикладі, за допомогою апосіопези Кінг передає емоційний стан мовця. Герой думав про те, як йому найшвидше вибратися із моторошного підвалу, де зачалося чудовисько, тому переступаючи останню сходинку підвалу, хлопець різко відкидає думки про те, що Воно могло б з ним зробити. Як зазначалось раніше, цей стилістичний прийом сприяє підвищенню рівня наративної напруги, оскільки, під час монологу героя, читач переживав спектр емоцій, відчував напруження та з нетерпінням чекав завершення, але на найстрашнішому моменті думка героя неочікуванно обривається, як наслідок інтерес читача зростає. На наш погляд, такий прагматичний ефект є досить вдалим для літератури жахів. Для відтворення апосіопези автор перекладу вдається до дослівного перекладу і додавання.

3.2 Лінгвостилістичні засоби створення наративної напруги за допомогою зображення хронотопу та специфіка їх перекладу

Художній хронотоп охоплює всі ланки літературного твору: впливає на родово-жанрову специфіку тексту, композиційну структуру, втілення естетичних засад літературного напрямку, висвітлення художнього образу в творі тощо (Переяслова, 2012). За функціями хронотоп у літературному творі поділяється на: сюжетний, фабульний, топографічний, авторський, соціально-історичний, побутовий, фантастичний, міфологічний, психологічний, метафізичний хронотопи (Переяслова, 2012).

Розглянемо способи перекладу лінгвостилістичних засобів зображення хронотопу у книзі Стівена Кінга «Воно», які сприяють створенню наративної напруги у творі. Як зазначалось, події роману розгортаються у вигаданому невеличкому містечку Деррі в штаті Мен. Оповідь ведеться паралельно в різних часових інтервалах, але переважна більшість дій роману відбувається у місті Деррі, де монстр приймає будь-яку форму та вигляд і пожирає дітей. На початку твору автор описує пейзаж міста, використовуючи певні лінгвостилістичні

засоби, щоб створити необхідну атмосферу, яка сприяє створенню нарративної напруги: *The three vertical lenses on all sides of the traffic light were **dark** this afternoon in the fall of 1957, and the houses were all **dark**, too* (King, 1986). Цього дня восени 1957 року всі вертикалі з трьох ламп по боках світлофора були **темними; темними** стояли й будинки (Кінг, 2015).

Письменник вдається до повтору епітета *dark*, щоб створити моторошну атмосферу. Автор перекладу відтворює цей лінгвостилістичний засіб за допомогою дослівного перекладу та збереження повтору, що відповідає оригіналу. Такий спосіб відтворення вважаємо вдалим, оскільки повністю передано містичність містечка, що сприяє створенню нарративної напруги у творі.

Розглянемо як Кінг описує підвал, у який спускається головний герой Біллі, щоб дістати деталі для човника свого маленького брата: *In those **interminable moments** while he was groping for the switch with his right hand (his left arm curled around the doorjamb in a deathgrip), that **cellar smell** seemed to intensify until it **filled the world**. Smells of dirt and wet and long-gone vegetables would merge into one unmistakable ineluctable smell, the smell of the monster, the apotheosis of all monsters* (King, 1986). Упродовж тієї **безкінечної миті**, коли він тягнувся до вмикача правою рукою (ліва його рука чіплялася за дверну ручку мертвою хваткою), той **підвальний сморід**, здавалося, посилювався, **заповнюючи собою цілий світ**. Запах землі, і сирості, і давно зогнилих овочів, дух того чудовиська, апофеозу всіх монстрів (Кінг, 2015).

У вищенаведеному прикладі для опису підвалу, Кінг вдається до використання відразу декількох лінгвостилістичних засобів. На початку речення автор використовує оксиморон *interminable moments*, що з перших рядків викликає у читача нотки страху, які згодом посилюються за допомогою інших стилістичних засобів. Автор перекладу відтворює оксиморон за допомогою калькування *безкінечна мить*, що вдало передає прагматичний потенціал засобу. Нагадаємо, що напруга – це зростаючий інтерес, хвилювання, що відчуває читач, яке можливе лише за умови пробудження у нього спектру емоцій через текст.

Далі спостерігаємо, що чим глибше хлопчик спускається у підвал, тим більше його охоплює страх, тому Кінг вдається до гіперболи *cellar smell ... filled the world*. За допомогою цього стилістичного засобу автор показує, що підвальний сморід заповнює весь світ, передає наскільки це місце жахливе і створює моторошну атмосферу, що сприяє створенню нарративної напруги у романі. Автор перекладу відтворює гіперболу за допомогою дослівного перекладу *заповнюючи собою цілий світ*. Опис підвалу завершується використанням епітетів *unmistakable* та *ineluctable*, які, як і гіпербола характеризують запах приміщення. та викликають у читача відразу (огиду). Автор перекладу, на жаль, вдався до трансформації вилучення, тобто не відтворив епітети.

Розглянемо наступний приклад, де Кінг використовує багато епітетів та метафор для опису місця подій: *George craned his neck away from that **final blackness** and began to scream into the rain, to scream mindlessly into the white autumn **sky which curved** above Derry on that day in the fall of 1957* (King, 1986). Джордж вигинав шию геть від тієї **кінцевої темряви**, він почав кричати до дощу, бездумно кричати до білого осіннього **неба, яке кривилось** над Деррі того дня восени 1957 року (Кінг, 2015).

Автор перекладу відтворив епітет *final* за допомогою дослівного перекладу, що, на нашу думку, не передає моторошної атмосфери та страхітливих погодніх умов, присутніх в оригіналі. Варто було підібрати іншу лексичну одиницю, що збільшила б стилістичне забарвлення епітета. Метафору *sky which curved* теж було відтворено за допомогою калькування, що на цей раз досить вдало, оскільки зберігає потрібний тривожний настрій.

Часову віднесеність у романі С. Кінг передає за допомогою використання реалій: *“Concorde. I can just make it if I drive to **Heathrow** instead of taking the train”* (King, 1986). **«Конкордом»**. Я якраз встигаю, якщо скористаюсь не потягом, а поїду в **«Хітроу»** машиною (Кінг, 2015).

Concorde (1976-2003) – турбореактивний надзвуковий авіалайнер спільного франко-британського виробництва, який долітав з Лондона до Нью-Йорка приблизно за 3,5 години, усі 14 літаків цього класу знято з експлуатації через надто дороге обслуговування;

Heathrow – розташований на заході Лондона найпотужніший пасажирський аеропорт Європи (Кінг, 2015).

У цьому уривку мова йде про надзвуковий пасажирський літак Concorde. Автор перекладу відтворює цю реалію за допомогою транслітерації, а також додає детальний перекладацький коментар. На те, що це літак, вказує назва аеропорту «Хітроу», але пересічному українцю може бути невідома ця реалія, тому, на нашу думку, доданий перекладацький коментар є дуже доречним, адже такі реалії допомагають читачу цілком та повністю зануритись в історію та поставити себе на місце героїв твору.

Розглянемо ще один приклад: *“I found my tentative conclusions in this matter so difficult to believe that I turned my figures over to one of the high-school hackers, who spends what time he doesn't spend in front of his Commodore here in the library”* (Кінг, 1986). *Мені самому у власні попередні висновки було так важко повірити, що я звернувся до одного хакера з середньої школи, котрий, якщо не проводив час перед своїм «Коммодором», то проводив його тут, у бібліотеці* (Кінг, 2015).

Commodore – популярні й потужні як на свій час комп'ютери, що їх випускала заснована 1954 р. і збанкрутіла 1994 р. однойменна компанія (Кінг, 2015).

У вищенаведеному прикладі знову спостерігаємо наявність перекладацького коментаря, який пояснює реалію, що вказує на часові межі подій, що описуються. Компанія *Commodore* існувала з 1954 по 1994 рік та виробляла і продавала персональні комп'ютери, проте не кожному українському читачу це відомо, особливо сьогодні.

4. ВИСНОВКИ І НАПРЯМИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проаналізувавши специфіку перекладу лінгвостилістичних засобів нарративної напруги у англійській літературі жахів було встановлено, що рівень нарративної напруги у творах жанру жахів залежить від детальності портретних характеристик образів персонажів, емотивного поля та специфіки хронотопу. Для створення нарративної напруги письменники літератури жахів використовують нагромадження лінгвостилістичних засобів, які викликають у читачів емоції страху, тривоги, огиди, співчуття і перед перекладачем стоїть задача перекласти їх так, щоб зберегти стилістичні й експресивні особливості художнього тексту. Розглянувши роман «Воно» видатного американського письменника Стівена Кінга, простежуємо, що сюжет пронизаний таємничістю, небезпечністю, невловимістю та тривожними, жахливими подіями, що дозволяє створити образну палітру, релевантну жанру жахів. Стівен Кінг використовує епітети, метафори, порівняння, алюзії та оксиморони для опису портретних характеристик персонажів. Автор також вдається до використання засобів на фонетичному рівні, а саме графон та ономапоєя, щоб надати антагоністу яскравішої образності; на синтаксичному рівні простежуємо використання апосіопез, риторичних питань та повторів.

Перекладачі вдаються до перекладацьких трансформацій усіх рівнів, щоб відтворити лінгвостилістичні засоби створення напруги у творі та зберегти їх цінність. Здебільшого автори перекладу використовують прийом добору стилістичних відповідників, тобто вдаються до дослівного перекладу, функціональної заміни та калькування щоб відтворити лінгвостилістичні засоби створення напруги. Крім цього, автори перекладу застосовують безліч інших перекладацьких трансформацій. Для стилістичного підсилення образу, наприклад, перекладачі вдаються до конкретизації, емоціалізації, додавання, описового перекладу. Також застосовується вилучення, що, не завжди доречно, оскільки це стилістично послаблює образи.

Аналіз хронотопних маркерів жаху в оригіналі та перекладі роботи Стівена Кінга показує, що жанротвірними ознаками літератури жахів є наявність лінгвостилістичних засобів, які провокують у читача стан напруження і як результат створюють нарративну напругу у творі. Для опису місцевості, де розгортаються події у творах, письменник використовує: епітети, метафори, ономапоєю, персоніфікацію, гіперболу, порівняння та оксиморон. Для відтворення цих лінгвостилістичних засобів автори перекладу часто

вдаються до дослівного перекладу, калькування та цілісного перетворення, тобто добирають стилістичний відповідник. Для відображення хронологічних меж періоду, Стівен Кінг застосовує низку реалій, які автори перекладу вдало відтворюють застосовуючи транскодування та додаючи перекладацький коментар.

Перспективу подальших розвідок убачаємо у вивченні прагматичного аспекту перекладу українською англомовної літератури жахів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Кінг С. Воно / пер. з англ. О. Красюк, С. Крикун, А. Рогоза. Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2015. 1344 с.
 Переяслова О. О. До проблеми наукового вивчення хронотопу як категорії лінгвопоетики. *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. 2012. Вип. 34. С. 192–196.
 Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода / ред. и комм. Д.И. Ермоловича. 2-е изд., стереотип. М. : «Р. Валент», 2006. 240 с.
 King S. It. New York : Viking Press, 1986. 1138 p.

REFERENCES

- King, S. (2015). *Vono* [It] / pereklad z angl. Krasiuk O., Krykun S., Rohoza A. Kharkiv: Family leisure club. [in Ukrainian]
 Pereyaslova, O. O. (2012). *Do problemy naukovooho vuvchennia khronotopu yak katehorii linhvopoetyky* [To the problem of scientific study of chronotope as a category of linguopoetics]. *Linguistic research: a collection of scientific works of Kharkiv National Pedagogical University named after H. S. Skovorody*, 34, 192–196. [in Ukrainian]
 Retsker, Ya. I. (2006). *Teoriya perevoda i perevodcheskaya praktika. Ocherki lingvisticheskoy teorii perevoda* [Translation theory and translation practice. Essays on linguistic translation theory] / red. i komm. D. I. Ermolovich. M.: “R. ValenT”. [in Russian]
 King, S. (1986). *It*. New York: Viking Press. [in English]

Shepeliava Olena, Kateryna Lobodzinska. Specificity of translating linguo-stylistic means of creating narrative tension in the English horror literature. The paper focuses on the comprehensive analysis of the specifics of the translation of linguo-stylistic means of creating narrative tension in the English-language horror literature. Means of creating narrative tension in the horror literature is one of the relevant topics for linguistic research, as horror literature is becoming increasingly popular. The level of narrative tension in the horror literature directly depends on the detail of the portrait features of the characters, the emotional component and the specifics of the chronotope. The main task of the translator is to integrally and accurately convey the content of the original by means of another language, while maintaining its stylistic and expressive features. Using the novel “It” by American writer of the genre “horror” Stephen King and its Ukrainian translation as the example, the specifics of translation of linguo-stylistic features of creating narrative tension at various levels of language in translating English horror literature into modern Ukrainian literary language were also analyzed and characterized. The study revealed a wide range of linguo-stylistic means at different language levels that help create narrative tension in the text of the horror genre, which contributes to the emergence of readers' interest in the narrative and the emergence of a range of emotions. To create narrative tension, horror writers use the accumulation of linguistic and stylistic means that evoke in readers emotions of fear, anxiety, disgust, compassion, and the translator's task is to translate them so as to preserve stylistic and expressive features of the text. The research considers examples of the use of linguo-stylistic means of creating narrative tension in the work of the horror genre and analyzes the specifics of their translation into Ukrainian.

Keywords: narrative tension; literature of horror; linguistic-stylistic means; linguostylistic means of creating tension; translation.

*Received: December 15, 2021
 Accepted: December 24, 2021*